

Soort document	Werktekst
Datum opmaak	15.04.2021
Laatste wijziging	25.05.2021
Eigenaar	Patrick Lanckswaert
Verspreiding	ISC / VVSP-leden

Dossier erkenning van klinische psychologen en klinische orthopedagogen in de CLB-sector

1. Situering

De wet betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen van 10 mei 2015 (ook wel WUG genoemd) regelt de uitoefening van de klinische psychologie en klinische orthopedagogie, naast tal van andere beroepen.

Deze wet, in combinatie met andere wetten, Koninklijke en Ministeriële besluiten vormt een kader van bepalingen om in de toekomst gemachtigd te zijn om de klinische psychologie of klinische orthopedagogiek te kunnen uitoefenen.

Dit geldt ook voor de CLB's. Het is niet duidelijk in welke richting dit zal evolueren. Er zijn immers nog tal van onopgeloste vragen, o.a. wat precies valt onder die wettelijke regelingen en wat daar niet onder valt.

Toch is er een duidelijke tendens tot het limiteren van bepaalde activiteiten tot die professionals die daarvoor gelegitimeerd zijn. Voor klinisch orthopedagogen (in de tekst ook omschreven als KO) en klinisch psychologen (in de tekst KP) in CLB's zou het in de toekomst een garantie kunnen bieden dat zij activiteiten kunnen (blijven) uitvoeren die vallen onder de bepalingen van de WUG.

Afgestudeerde masters in de psychologie of pedagogische wetenschappen dienen vanaf schooljaar 2022-2023 een procedure te doorlopen om binnen deze regelgeving te kunnen functioneren. Daarover gaat dit document.

Dit kan overigens een cruciale betekenis krijgen in de toekomst, met voor- en nadelen. Zo zullen afgestudeerde masters zonder twijfel kiezen voor tewerkstelling in organisaties die kunnen functioneren als stageplaats voor het bekomen van deze erkenning. Op deze manier voldoen zij dan ook aan de vereisten vanuit de Europese regelgeving rond psychologen (en gedeeltelijk ook voor psychologen).

2. Wettelijk kader

Het wettelijk kader is behoorlijk complex en vaak voor interpretatie vatbaar.

Onderstaande wetten, Koninklijke Besluiten (KB) en Ministeriële Besluiten (MB) zijn als geheel van toepassing binnen dit kader.

- Masteropleiding

De WUG legt de regelgeving vast voor diverse beroepen binnen de gezondheidszorg. Specifiek in dit document gaat het over de masteropleidingen in het domein van de klinische psychologie en in het domein van de klinische orthopedagogiek.

- Wet betreffende de titel van psycholoog

Dit is enkel van toepassing voor masters in de psychologie.

Een master in de psychologie mag enkel de titel van psycholoog gebruiken indien men zich heeft geregistreerd bij [de psychologencommissie](#).

De [titel van psycholoog](#) is immers beschermd door de [wet tot bescherming van de titel van psycholoog van 8 november 1993](#).

Deze commissie doet de registratie en toekenning van de titel, waakt over de erkenning ervan en over de deontologische en tuchtrechtelijke praktijk. Voor pedagogen is er niet iets gelijkaardigs, ook niet binnen internationale context.

- **Wet betreffende de gezondheidszorgberoepen**
De [wet betreffende de uitvoering van de gezondheidszorgberoepen van 10 mei 2015](#) definieert o.a. wat begrepen wordt onder de uitoefening van de klinische psychologie en de klinische orthopedagogiek. Deze wet is eigenlijk al een vervolg op een wet van in 2014 en werd nadien nog gewijzigd door de [bijkomende wet van 10 juli 2016](#).
- **Koninklijke besluiten van 26 april 2019 i.v.m. de erkenning**
In uitvoering van deze wet zijn er twee Koninklijke besluiten, respectievelijk ivm de erkenning van klinisch psychologen en de erkenning van klinisch orthopedagogen: [Koninklijk besluit van 26 april 2019 tot vaststelling van de criteria voor de erkenning van klinisch psychologen, alsmede van stagemeesters en stagediensten](#) en het [Koninklijk besluit tot vaststelling van de criteria voor de erkenning van klinisch orthopedagogen, alsmede van stagemeesters en stagediensten](#)
- **Ministerieel besluit betreffende stagemeesters en stagediensten**
Tenslotte is er nog het [Ministerieel besluit tot vaststelling van de voorwaarden en procedureregels voor de aanvraag tot erkenning, tot hernieuwing van erkenning en tot intrekking van erkenning als stagemeester en stagedienst in de klinische orthopedagogiek](#)
- **Meer informatie over deze wetgeving:**
 - Duiding bij de gezondheidszorgberoepen:
<https://www.health.belgium.be/nl/gezondheid/zorgberoepen/geestelijke-gezondheidszorgberoepen>
 - Duiding bij erkenning en registratie:
<https://www.zorg-en-gezondheid.be/gezondheidszorgberoepen>
 - Duiding bij stagemeesters en stagediensten:
<https://www.ejustice.just.fgov.be/eli/bsluit/2019/04/26/2019012277/staatsblad>
<https://www.ejustice.just.fgov.be/eli/bsluit/2019/04/26/2019012286/staatsblad>
Beide documenten i.v.m. stage bevatten ook veel informatie over wat de overheid ziet als de inhoud van de klinische psychologie en klinische orthopedagogie (zie bijlage)
 - Webinar van de faculteit psychologie en pedagogische wetenschappen UGent.
https://www.youtube.com/watch?v=H_bBAICIHQY

Voor een goed begrip van wat volgt, zijn in bijlage 1 een aantal essentiële passages uit de diverse wetten overgenomen.

Het valt toch aan te raden om dit even goed te doorlopen.

Verder leidde deze combinatie van regelgeving tot uiteenlopende interpretaties en discussies (vooral dan binnen de psychologengemeenschap). In bijlage 2 is een samenvatting hierover te vinden.

3. Procedure om in overeenstemming te zijn met de WUG

In een eerder hoofdstuk is de regelgeving overlopen die van toepassing is.

Deze cascade van regelgeving vormt meteen ook de leidraad voor de stappen die men dient te doorlopen om uiteindelijk als stagedienst en stagemeester te kunnen instaan voor de gesuperviseerde professionele praktijk die een voorwaarde is voor het bekomen van de erkenning als KO of KP.

In dit deel geven wij stap voor stap aan wat er nodig is als individu en/of als organisatie om te voldoen aan de regelgeving.

Finaal is het doel dat elk CLB kan functioneren als stagedienst voor de opleiding van klinisch psychologen en klinisch orthopedagogen, zodat deze vanuit hun erkenning ook binnen een CLB de klinische psychologie of klinische orthopedagogie kunnen uitoefenen.

3.1. Masteropleidingen die vallen onder deze regelgeving

Voor de volledigheid starten wij met de vraag wie gevat is onder deze nieuwe regelgeving.

Vanuit CLB-hoek bekeken heeft dit (momenteel) niet veel consequenties.

Het ambt heeft immers een andere naam (psychopedagogisch consultant) en in [de bekwaamheidsbewijzen om dit ambt uit te oefenen](#) is -voorlopig toch- nog geen sprake van een toepassing van deze regelgeving).

Belangrijk om weten is dat de stage die men als master volgt in het 5^e jaar fundamenteel anders is dan de “professionele stage” waar de wetgeving het over heeft. Beide hebben eigenlijk niks met elkaar te maken.

- Duiding:

- Enkel masters in de psychologie, richting klinische psychologie en masters in de pedagogische wetenschappen, richting orthopedagogiek kunnen rechtstreeks toegang krijgen tot de erkenning. Alle andere masters (vb bedrijfspsychologie of theoretische psychologie) kunnen nog wel aan de slag in een CLB, maar kunnen de erkenning niet verwerven. Voor deze gelden wel overgangsmatregelen.
- De wet heeft betrekking op diegene die na 2016-2017 met de opleiding zijn gestart en vanaf 2021-2022 zal afstuderen.
- Vrijstellingen en overgangsmatregelen:
 - Wie ten laatste in 2021 afstudeert is vrijgesteld.
 - Wie ten laatste in 2016-2017 met de opleiding startte is eveneens vrijgesteld. (Dus ook wie in 2016-2017 startte, maar nog niet afstudeert in 2021-2022)

3.2. Bekomen van de titel van psycholoog

Dit is enkel van toepassing voor masters in de psychologie.

- Duiding:

Enkel na deze procedure mag een master in de psychologie de titel van psycholoog gebruiken. Dit geldt ook voor samenstellingen (vb neuropsycholoog, schoolpsycholoog) en dus ook voor klinisch psycholoog.

- Verantwoordelijke organisatie:

Psychologencommissie (Federale overheid)

- Voorwaarden:

- houder zijn van een masterdiploma (of gelijkwaardig) in de psychologie
- Zie ook: <https://www.compsy.be/nl/inschrijvingscriteria>

- Bijkomende informatie:

- aanvraag kan altijd gebeuren en moet men jaarlijks vernieuwen
- publieke lijst: <https://www.compsy.be/nl/psychologist/search>

- Procedure:

- Elektronische inschrijving: <https://www.compsy.be/nl/register/apply>

3.3. Bekomen van een visum

- Duiding:

Een visum is een toelating om een gereguleerd gezondheidszorgberoep te mogen uitoefenen.

- Verantwoordelijke organisatie:

FOD Volksgezondheid (Federale overheid)

- Voorwaarden:

- Klinische psycholoog
 - Houder zijn van een diploma master in de psychologie, richting klinische psychologie

- Houder van een diploma master in de psychologie (anders dan klinische) uitgereikt vòr 2016 + bewijs van 3 jaar beroepservaring in de klinische psychologie
- Klinische orthopedagoog
 - Houder zijn van een diploma master in de pedagogische wetenschappen, richting orthopedagogiek
- Bijkomende informatie:
 - De lijsten van wie een visum heeft zijn openbaar. Er is een lijst van resp. [klinisch psychologen](#) en [orthopedagogen](#).
- Procedure:
 - De federale overheid levert/leverde dit eenmalig af op een basis van het diploma. Dit is niet altijd het geval voor in de CLB's: verschillende psychologen en pedagogen zijn niet automatisch in deze lijsten opgenomen. Zij moeten dus nog wel de procedure volgen.
 - [Procedure voor klinisch psychologen](#)
 - [Procedure voor klinisch orthopedagogen](#)
 - Mogelijk vindt u het document dat al ter beschikking is. In dit geval is de aanvraag automatisch in orde.
 - Bij aanvraag is een digitale versie nodig van diploma en voor klinische psychologie ook een digitaal bewijs van 3 jaar ervaring. Vaak is er ook nog een lijst nodig van de gevolgde componenten in de opleiding.

3.4. Bekomen van de erkenning

- Duiding: Een erkenning is een toelating om een gereguleerd gezondheidszorgberoep in Vlaanderen te mogen uitoefenen.
- Verantwoordelijke organisatie: Agentschap Zorg en Gezondheid (Vlaamse Gemeenschap)
- Voorwaarden:
 - Beschikken over een visum (zie hierboven)
 - Een professionele stage hebben gevolgd of hiervan zijn vrijgesteld (zie eerder).
- Bijkomende informatie:
 - Op de (federale) lijsten van uitreiking visum voor KP of OP staat ook een kolom met de datum van de (Vlaamse) erkenning.
 - <https://www.zorg-en-gezondheid.be/geestelijke-gezondheidszorgberoepen>
- Procedure:
 - De Vlaamse overheid levert/leverde die erkenning eenmalig af op basis van het visum. Dit gebeurt automatisch na het bekomen van het visum.

3.5. Bekomen van erkenning als stagedienst

- Duiding: Enkel een erkende stagemester in een erkende stagedienst is gemachtigd om de gesuperviseerde professionele praktijk te superviseren. Een stagedienst moet op zijn beurt een voldoende aanbod garanderen van de 4 (KP) of 5 (KO) activiteiten die in de wet zijn omschreven.
- Verantwoordelijke organisatie: FOD Volksgezondheid (Federale overheid)
- Voorwaarden:
 - Stagedienst:
 - Reguliere stagedienst: aanbieden van voldoende activiteiten (minstens 1) uit het aanbod.
 - Niet-reguliere stagedienst: aanbod van een welbepaald en beperkt onderdeel dat niet in een reguliere stagedienst kan verworven worden.
 Het is niet duidelijk welke diensten waaronder vallen.
 - Stagemester
 - Minstens 5 jaar erkend en in die periode een klinisch psychologische (voor KP) of klinische orthopedagogische beroepsactiviteit (voor KO) hebben uitgeoefend

- Of 5 jaar relevante beroepservaring op voorwaarde dat de aanvraag tot erkenning als stagemeester uiterlijk op 1 juli 2021 is ingediend
- Opleiding hebben gevolgd tot stagemeester (start in schooljaar 2021-2022)
- Bijkomende informatie:
 - Stagedienst:
 - KP: <https://www.ejustice.just.fgov.be/eli/besluit/2019/04/26/2019012277/staatsblad>
 - KO: <https://www.ejustice.just.fgov.be/eli/besluit/2019/04/26/2019012286/staatsblad>
 - Stagemeester
 - KP: <https://www.health.belgium.be/nl/stagemeester-de-klinische-psychologie>
 - KO <https://www.health.belgium.be/nl/stagemeester-de-klinische-orthopedagogiek>
- Procedure:
 - Invullen van de aanvraagformulieren:
Er zijn afzonderlijke formulieren voor KP en voor KO. De verschillen tussen beide zijn echter miniem:
 - KP: <https://www.health.belgium.be/nl/e-services/erkenning-als-stagemeester-erkenning-als-stagedienst-klinische-psychologen>
 - KO: <https://www.health.belgium.be/nl/e-services/erkenning-als-stagemeester-erkenning-als-stagedienst-klinische-orthopedagogen>
 - Format van erkenningsformulier
Voorstel opgemaakt (nog af te checken bij deskundigen)

3.6. Shortlist

In deze shortlist staan nogmaals de stappen die men dient te zetten. Deze kunnen simultaan verlopen, het is dus niet nodig om na de ene stap te wachten op bevestiging vooraleer de andere stap te zetten.

- Nagaan of de regelgeving van toepassing is voor het betreffende masterdiploma en of er een vrijstelling mogelijk is.
- Enkel voor psychologen: inschrijving voor titel van psycholoog
Bent u al geregistreerd als psycholoog? → website <https://www.compsy.be/nl/register/apply>
- Aanvraag visum en erkenning:
Hebt u al een visum en erkenning? → Excellijst
 - [Procedure voor klinisch psychologen](#)
 - [Procedure voor klinisch orthopedagogen](#)
- Aanvraag stagemeester en stagedienst
 - [Formulier voor klinisch psychologen](#)
 - [Formulier voor klinisch orthopedagogen](#)
→ sjabloon voor CLB's?
Sturen naar stagemeester@health.fgov.be

BIJLAGE 1: Citaten uit de regelgeving

Een aantal belangrijke passages uit de diverse wetten, Koninklijke en Ministeriële besluiten zijn cruciaal voor een goed begrip en een juiste interpretatie van de informatie.
(Aan de inhoud van de tekst is niets veranderd. De kleuren, interlinie en onderlijning zijn door de auteur van dit dossier gemaakt i.f.v. overzichtelijkheid)

- Uit de Wet betreffende de uitvoering van de gezondheidszorgberoepen

De tekst in bruin komt uit de wet van 2015, de tekst in blauw bevat de wijzigingen of aanvullingen uit de wet van 2016.

Art. 166. In hoofdstuk 6/1, ingevoegd bij artikel 165, wordt een artikel 68/1 ingevoegd, luidende :

Art. 68/1.

§ 1. Alleen de houder van een erkenning uitgereikt door de minister bevoegd voor Volksgezondheid mag de klinische psychologie uitoefenen.

"In afwijking van het eerste lid, mag de klinische psychologie eveneens uitgeoefend worden door de houder van een erkenning in de klinische orthopedagogiek die over voldoende kennis van de klinische psychologie beschikt.

§ 2. De Koning bepaalt, na advies van de Federale Raad voor de klinische psychologie en de klinische orthopedagogiek, de voorwaarden voor het verkrijgen, het behoud en de intrekking van de in paragraaf 1 bedoelde erkenning, de leerstof die moet zijn verwerkt en de stages die moeten zijn gevolgd om de erkenning in de klinische psychologie te verkrijgen.

De erkenning in de klinische psychologie kan enkel worden verleend aan de houder van een diploma van het universitaire onderwijs in het domein van de klinische psychologie behaald ter afsluiting van een opleiding, die in het kader van het voltijds onderwijs, minstens vijf jaar studie of 300 punten in het Europees systeem voor de overdracht en de accumulatie van studiebelastingpunten (ECTS) telt, een stage in het domein van de klinische psychologie inbegrepen. Met de houder van een diploma in het domein van de klinische psychologie worden gelijkgesteld, de personen die houder zijn van een universitair diploma in het vakgebied van de psychologie dat uitgereikt werd voor de inwerkingtreding van dit artikel en die een beroepservaring van minimum drie jaar in het domein van de klinische psychologie kunnen bewijzen.

§ 3. Onder de uitoefening van de klinische psychologie wordt verstaan het gebruikelijk verrichten van autonome handelingen die tot doel hebben of worden voorgesteld tot doel te hebben, bij een mens en in een wetenschappelijk onderbouwd klinisch psychologisch referentiekader, de preventie, het onderzoek, het opsporen of het stellen van een psychodiagnose van echt dan wel ingebeeld psychisch of psychosomatisch lijden en die persoon te behandelen of te begeleiden.

§ 4. De Koning kan, na advies van de Federale Raad voor de klinische psychologie en de klinische orthopedagogiek, de in paragraaf 3 bedoelde verrichtingen verduidelijken en omschrijven en de voorwaarden voor de uitoefening ervan vastleggen."

Art. 167. In hetzelfde hoofdstuk 6/1, ingevoegd bij artikel 165, wordt een artikel 68/2 ingevoegd, luidende :

Art. 68/2.

§ 1. Alleen de houder van een erkenning uitgereikt door de minister bevoegd voor Volksgezondheid mag de klinische orthopedagogiek uitoefenen.

In afwijking van het eerste lid, mag de houder van een erkenning in de klinische psychologie die tijdens zijn opleiding in de klinische psychologie een opleiding in de

klinische orthopedagogiek heeft gevolgd, de klinische orthopedagogiek uitoefenen.

§ 2. De Koning bepaalt, na advies van de Federale Raad voor de klinische psychologie en de klinische orthopedagogiek, de voorwaarden voor het verkrijgen, het behoud en de intrekking van de in paragraaf 1, eerste lid, bedoelde erkenning inzonderheid de leerstof die moet zijn verwerkt en de stages die moeten zijn gevolgd om de erkenning in de klinische orthopedagogiek te verkrijgen.

De erkenning in de klinische orthopedagogiek kan enkel worden verleend aan de houder van een diploma van het universitair onderwijs in het domein van de klinische orthopedagogiek, behaald ter afsluiting van een opleiding, die in het kader van het voltijds onderwijs minstens vijf jaar studie of 300 ECTS-studiepunten telt, een stage in het domein van de klinische orthopedagogiek inbegrepen.

§ 3. Onder uitoefening van de klinische orthopedagogiek wordt verstaan het, in een wetenschappelijk referentiekader van de klinische orthopedagogiek, gebruikelijk verrichten van autonome handelingen die de preventie, het onderzoek en het opsporen van problemen in verband met de opvoeding, het gedrag, de ontwikkeling of de scholing bij personen tot doel hebben en de behandeling of de begeleiding van die personen. het opsporen en het stellen van een pedagogische diagnostiek met een bijzondere aandacht voor contextuele factoren en het opsporen van problemen in verband met de opvoeding, het gedrag, de ontwikkeling of het leren van personen tot doel hebben alsook de behandeling en begeleiding van die personen.

- Uit het Koninklijk besluit tot vaststelling van de criteria voor de erkenning van klinisch psychologen, alsmede van stagemeeesters en stagediensten

HOOFDSTUK 2. - Criteria voor de erkenning van klinisch psychologen

Art. 4. *Om erkend te worden en erkend te blijven voldoet de klinisch psycholoog aan de criteria voor erkenning zoals vastgesteld in onderhavig hoofdstuk.*

Art. 5.

§ 1. De opleiding van de klinisch psycholoog, omschreven in artikel 68/1, § 2, tweede lid, van de WUG is erop gericht kennis en vaardigheden aan te leren in zowel onderscheidende als niet-onderscheidende kennisdomeinen van de klinische psychologie.

§ 2. Niet-onderscheidende kennisdomeinen zijn domeinen die generiek zijn voor alle psychologen.

Het gaat om de volgende domeinen:

- 1. Methodologie van het wetenschappelijk onderzoek, met inbegrip van statistiek, analyse en interpretatie van onderzoeksgegevens, vaardigheden met betrekking tot het opzetten, uitvoeren en evalueren van onderzoek en het interpreteren en integreren van wetenschappelijke onderzoeksgegevens;*
- 2. Biologische basis van het menselijk functioneren, met inbegrip van fysiologie, psychofysiologie, erfelijkheidsleer en neurowetenschappen;*
- 3. Psychologische basis van het menselijke functioneren, met inbegrip van de ontwikkelingspsychologie, de persoonlijkheids- en differentiële psychologie, de motivatiepsychologie, de leerpsychologie, de sociale cognitie, de functieleer en de neuropsychologie;*
- 4. De sociale basis van het menselijk functioneren, met inbegrip van de sociale en interculturele psychologie;*
- 5. Ethiek en deontologie;*

6. *Masterproef handelend over een onderwerp behorend tot de centrale onderzoeksterreinen en/of tot de hulpwetenschappen en randgebieden van de klinische psychologie.*

§ 3. De onderscheidende kennisdomeinen zijn domeinen die specifiek zijn voor de klinisch psycholoog.

Het gaat om volgende domeinen:

1. *Klinische psychologie met focus op verschillende doelgroepen, benaderingen en referentiekaders;*
2. *Gezondheidspsychologie en psychosomatiek;*
3. *Psychopathologie en psychiatrie;*
4. *Psychologisch assessment, psychodiagnostiek en psychometrie;*
5. *Klinische psychologische interventie en preventie en het klinisch onderhoud;*
6. *Stages en andere vormen van werkveldintegratie.*

Art. 12. *Het competentieprofiel vormt het toetsingskader voor het professioneel handelen van de klinisch psycholoog en bevat volgende competenties:*

1. *Professionele waarden en attitudes:* *het gedrag en de houding van de klinisch psycholoog weerspiegelen de waarden en de attitudes eigen aan het beroep. Hij/zij respecteert de professionele waarden waaronder integriteit, eerlijkheid, persoonlijke verantwoordelijkheid en autonoom handelen in functie van het bevorderen van de gezondheid van de patiënt;*
2. *Individuele en culturele diversiteit:* *de klinisch psycholoog respecteert het specifieke culturele en individuele referentiekader van iedere patiënt alsook de diversiteit ervan;*
3. *deontologische code, ethiek en regelgeving:* *de klinisch psycholoog is vertrouwd met de deontologische, ethische en wettelijke regels en principes van de klinisch psychologische praktijk en handelt in overeenstemming met deze regels en principes;*
4. *Relaties:* *de klinisch psycholoog bouwt een vertrouwensrelatie en een hulpverleningsrelatie op met de patiënt, waarbij herstelgerichtheid centraal staat en actieve participatie en inspraak door de patiënt worden aangemoedigd. Hij/zij is in staat om moeilijke communicatie en interacties te beheren ook in crisissituaties. Hij/zij is verbaal en schriftelijk communicatief vaardig, in het bijzonder wat professionele verslaggeving betreft;*
5. *Wetenschappelijke kennis en methoden:* *de klinisch psycholoog heeft inzicht in wetenschappelijk onderzoek, onderzoeksmethodologie, technieken van dataverzameling en -analyse, in de biologische, psychologische en sociale fundamenteën van gedrag en psychisch functioneren en van ontwikkeling gedurende de levensloop. De klinisch psycholoog laat zich leiden door de op wetenschappen gebaseerde kennis van de psychologie en implementeert deze wetenschappelijke kennis en de gangbare wetenschappelijke methoden in zijn beroepsbeoefening waarbij telkens een afweging wordt gemaakt tussen de vraag en zorgnood van de patiënt met respect voor diens eigenheid enerzijds en de eigen ethische en epistemologische keuzen anderzijds;*
6. *Scientist-practitioner:* *de klinisch psycholoog oriënteert zijn praktijk op een stelselmatige manier aan een wetenschappelijk referentiekader, dat geïmplementeerd wordt in alle activiteiten die behoren tot de praktijk van klinische psychologie, zoals omschreven in artikel 68/1, § 3, eerste lid, van de WUG. De klinisch psycholoog baseert zijn besluitvorming met betrekking tot psychologische evaluatie, screening, preventie, interventie en andere psychologische toepassingen op een integratie van indicaties, evidentie en andere elementen, rekening houdende met de sterktes en beperkingen van de verschillende soorten onderzoek;*
7. *Psychologische evaluatie:* *de klinisch psycholoog heeft kennis van kwantitatieve en kwalitatieve evaluatiemethoden, evenals van de betrouwbaarheid en validiteit van de psychologische evaluatiemethoden. Hij/zij heeft kennis en de vaardigheden van de methoden voor psychologische evaluatie van problemen, mogelijkheden en vragen*

van individuen of groepen. Hij/zij heeft kennis van adequate psychodiagnostische systemen, met inbegrip van classificatie- en categorisatiesystemen, casusformuleringen, procesevaluaties en van hun kritische discussie, en kan deze kennis implementeren;

8. Interventie: de klinisch psycholoog kan empirisch ondersteunde psychologische interventies implementeren om lijden te verlichten en om gezondheid te bevorderen. Hij/zij evalueert het proces van de hulpverlening en de effecten ervan voor de patiënt en stelt indien nodig het interventieplan bij. Hij/zij behandelt de overdracht van patiënten en verwijsvragen op professionele wijze;
9. Interdisciplinaire samenwerking: de klinisch psycholoog is vertrouwd met de aard van verstrekkingen behorende tot het domein van de andere gezondheidszorgberoepen. Hij/zij kan constructief bijdragen tot het functioneren in multidisciplinaire en interdisciplinaire teams en contexten;
10. Vorming: de klinisch psycholoog kan vorming over de klinische psychologie verstrekken, deze kennis verspreiden en vaardigheden in het vakdomein evalueren.
11. Maatschappelijk engagement: de klinisch psycholoog (h)erkent de invloed van de maatschappelijke context in de hulpverlening en oefent op maatschappelijke verantwoorde wijze het beroep van psycholoog uit;
12. Elektronisch gegevensbeheer: de klinisch psycholoog is vertrouwd met het elektronisch beheer van gegevens.

- **Koninklijk besluit tot vaststelling van de criteria voor de erkenning van klinisch orthopedagogen, alsmede van stagemeeesters en stagediensten**

HOOFDSTUK 2. - Criteria voor de erkenning van klinisch orthopedagogen

Art. 4. Om erkend te worden en erkend te blijven voldoet de klinisch orthopedagoog aan de criteria voor erkenning zoals vastgesteld in onderhavig hoofdstuk.

Art. 5.

§ 1 De opleiding van de klinisch orthopedagoog, omschreven in artikel 68/2, § 2, tweede lid, van de WUG is erop gericht kennis en vaardigheden aan te leren in zowel onderscheidende als niet-onderscheidende kennisdomeinen van de klinische orthopedagogiek.

§ 2 Niet-onderscheidende kennisdomeinen zijn domeinen die generiek zijn voor alle pedagogen en psychologen.

Het gaat om de volgende domeinen:

1. Methodologie van het wetenschappelijk onderzoek, met inbegrip van statistiek, analyse en interpretatie van onderzoeksgegevens, vaardigheden met betrekking tot het opzetten, uitvoeren en evalueren van onderzoek en het interpreteren en integreren van wetenschappelijke onderzoeksgegevens;
2. Biologische basis van het menselijk functioneren en handelen;
3. Psychologische basis van het menselijke functioneren en handelen;
4. De sociale basis van het menselijk functioneren en handelen;
5. Ethiek en deontologie;
6. Masterproef als proeve van bekwaamheid.

§ 3. De onderscheidende kennisdomeinen zijn domeinen die specifiek zijn voor de klinisch orthopedagoog. Het gaat om volgende domeinen:

1. Klinische orthopedagogiek vanuit een wetenschappelijk referentiekader met focus op verschillende doelgroepen, benaderingen en werkvelden;
2. Psychopathologie en psychiatrie;
3. Diagnostiek en assessment in orthopedagogische ondersteuning en hulpverlening;
4. Klinisch orthopedagogische interventies ;

5. Stages en andere vormen van werkveldintegratie.

Art. 12. Het competentieprofiel vormt het toetsingskader voor het professioneel handelen van de klinisch orthopedagoog en bevat volgende competenties:

1. Professionaliteit: de klinisch orthopedagoog stelt professionele waarden en attitudes centraal in zijn/haar handelen. Hij/zij evalueert en stuurt zijn handelen bij op basis van kritische zelfreflectie. Hij/zij kent en handelt conform de gangbare deontologische en ethische richtlijnen en regelgeving met betrekking tot het beroep.
2. Relatie en communicatie: de klinisch orthopedagoog is in staat een constructieve dialoog te voeren, zowel verbaal, non-verbaal als schriftelijk, met de patiënt enerzijds en met professionele partners anderzijds. Hij/zij bouwt een vertrouwensrelatie op met de patiënt, waarin herstelgerichtheid, actieve participatie en inspraak centraal staan, en is in staat werkzame samenwerkingsrelaties met professionele partners te onderhouden en te coördineren?
3. Wetenschappelijke ingesteldheid: de klinisch orthopedagoog is wetenschappelijk georiënteerd. Hij/zij heeft inzicht in de wetenschappelijke fundamenten van de pedagogiek in het algemeen, de orthopedagogiek in het bijzonder en aanverwante disciplines en volgt de recente wetenschappelijke vak- en praktijkontwikkeling op. Hij/zij baseert zijn/haar handelen met op wetenschap gebaseerde kennis waar mogelijk, bevordert de wetenschappelijke vakkennis door het inzetten van wetenschappelijke methoden in de praktijk.
4. Maatschappelijk engagement: de klinisch orthopedagoog (h)erkent de invloed van de maatschappelijke context in de hulpverlening. Hij/zij neemt zijn/haar maatschappelijke verantwoordelijkheid op en neemt deel aan het maatschappelijk debat.
5. Samenwerking: de klinisch orthopedagoog bouwt werkzame samenwerkingsrelaties uit met de patiënt enerzijds en met de professionele partners anderzijds vanuit de principes actieve participatie, meerzijdige partijdigheid en coördinatie. Hij/zij is vertrouwd met de aard van verstrekkingen behorende tot het domein van de andere gezondheidszorgberoepen. Hij/zij kan constructief bijdragen tot het functioneren in multidisciplinaire en interdisciplinaire teams en contexten.
6. Diagnostiek: de klinisch orthopedagoog onderzoekt en diagnosticeert opvoedings-, ontwikkelings-, leer-, gedrags- en emotionele problemen en brengt de psychosociale gevolgen ervan in kaart. Hij/zij heeft bijzondere aandacht voor protectieve en risicofactoren bij kinderen, jongeren of volwassenen en hun context. Hij/zij doorloopt systematisch de diagnostische cyclus.
7. Interventies: de klinisch orthopedagoog voert preventieve begeleidings- en behandelingsgerichte interventies uit, met het oog op het maximaliseren van de ontwikkelings- en ontplooiingskansen, de kwaliteit van leven, de maatschappelijke participatie en de zelfredzaamheid van de patiënt. Hij/zij past de interventiecyclus correct en planmatig toe.
8. Vorming: de klinisch orthopedagoog verzorgt vanuit zijn/haar eigen expertise en praktijkervaring vorming voor de patiënt enerzijds en professionele partners anderzijds.
9. Organisatie: de klinisch orthopedagoog draagt vanuit zijn/haar orthopedagogische visie bij aan het beleid en de ontwikkeling van de organisatie. Hij/zij waarborgt de kwaliteit van ondersteuning en geeft richting aan een team van professionals.
10. Elektronisch gegevensbeheer: de klinisch orthopedagoog is vertrouwd met het elektronisch beheer van gegevens.

BIJLAGE 1: Problematiek van interpretatie van de regelgeving

Dit hoofdstuk is enkel relevant voor wie achtergrondinformatie wenst. Het is niet cruciaal in het kader van wat nodig is voor de CLB's om in orde te zijn. Wel is het belangrijk om te weten wat zich rond de regelgeving afspeelt. Vandaar dat dit in bijlage zit.

De uitrol van deze regelgeving leidde tot heel wat interpretaties en discussies, vooral binnen de wereld van de psychologen en tussen verschillende beroepsverenigingen van psychologen.

Dit werd er niet beter op toen diverse politici ook nog eens eigen interpretaties en verklaringen aflegden, die soms haaks op de regelgeving stonden.

Tot op vandaag blijft deze onduidelijkheid overigens bestaan.

Enkele elementen uit de discussie:

- De wet van 1993 voor psychologen is nog steeds van toepassing
Bepaalde ministers en politici beweerden dat het, na het KB van 2019 niet meer nodig was om nog ingeschreven te zijn bij de psychologencommissie. Dit is niet correct, aangezien er geen enkele regelgeving de wet van 1993 heeft veranderd.
Stand van zaken (10.05.2021): Intussen is algemeen aanvaard dat men nog zich nog steeds moet inschrijven op de rol van de psychologencommissie om de titel van psycholoog te kunnen gebruiken. Toch staat op websites van de Vlaamse overheid nog steeds dat dit niet nodig is.
- De WUG gaat over klinische psychologie en orthopedagogiek, niet over de titel
Een ander misverstand gaat over de WUG. Deze wet bepaalt niets over de titel of erkenning van het beroep van (klinisch) psycholoog of (klinisch) orthopedagoog. In deze wet gaat het uitsluitend over de uitoefening van de klinische psychologie en klinische pedagogiek. In die wet staat overigens quasi nergens "psycholoog" of "orthopedagoog" vermeld.
- De WUG bepaalt de inhoud van de "klinische psychologie" en "klinische orthopedagogiek"
Vooral die artikels 166 en 167 veroorzaakten veel commotie en discussies binnen de psychologengemeenschap.
Arbeidspsychologen en schoolpsychologen (maar ook sportpsychologen, neuropsychologen, academische psychologen, enz.) leken plots uitgesloten van heel wat activiteiten die zij dagelijks doen. Hetzelfde gold voor pedagogen die niet zouden voldoen aan de wettelijke bepalingen.
Ook binnen de CLB's kan dit gevolgen hebben: diagnostiek van ontwikkelingsstoornissen zoals ADHD of ASS, aanpak van pestproblemen, schoolmoeheid, depressieve gedachten, suïcidegedachten, crisisinterventie, kortom zowat de hele onderwerpenlijst van PSF. Niet enkel op vlak van psychologie, maar ook puur onderwijsgerelateerde didactisch-pedagogische activiteiten kunnen daaronder vallen, vanuit de invalshoek van de uitoefening van de klinisch orthopedagogiek.
Stand van zaken (10.05.2021): De onduidelijkheid over de interpretatie blijft aanhouden. Op dit ogenblik is nog steeds niet zeker wat al dan niet valt onder de WUG en wat niet. Vandaar dat de meesten voor de zekerheid kiezen en ervan uitgaan dat heel veel onder die wet valt, ook voor de CLB's..
- De WUG heeft het over universitaire diploma's in "domeinen"
Naast het formuleren van de erkenning, stelt de wet ook dat de erkenning in de klinische psychologie enkel kan verleend worden aan de houder van een diploma van universitaire onderwijs in het domein van de klinische psychologie. (Analoog voor de definiëring van klinische orthopedagogiek)

Dit is eveneens voor interpretatie vatbaar, omdat de wet niet specificeerde welke afstudeerrichtingen dan precies binnen die domeinen vielen. Dit had een nobele bedoeling: niet de diplomtitels, maar de inhoudelijke componenten van de opleiding waren de focus. Vooral voor de richting “ontwikkelingspsychologie” en “schoolpsychologie” vormde dit onderwerp van discussie.

Stand van zaken (10.05.2021):

Deze bepaling in de wet heeft er toe geleid dat bepaalde afstudeerrichtingen van naam zijn gewijzigd. De richting orthopedagogiek heet nu klinische orthopedagogiek (UGent). De richting ontwikkelingspsychologie heet nu klinische psychologie.

Voor de autonome afstudeerrichting schoolpsychologie (enkel in KU Leuven) was het meest ingrijpend: deze is ingekanteld binnen de richting klinische psychologie. Voortaan (afstudeerders in 2022) is schoolpsychologie een specialisatie binnen de afstudeerrichting klinische psychologie.